

Vergaderjaar 2024–2025

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 3218

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 augustus 2025

Hierbij bied ik u het verslag van de informele Raad Buitenlandse Zaken van 11 augustus aan. Tevens bied ik u de geannoteerde agenda aan van de Raad Buitenlandse Zaken Gymnich van 29 en 30 augustus.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
C.C.J. Veldkamp

Verslag informele Raad Buitenlandse Zaken 11 augustus 2025 en Geannoteerde Agenda informele Raad Buitenlandse Zaken (Gymnich) 29 en 30 augustus 2025

Op 11 augustus 2025 vond een extra ingelaste informele Raad Buitenlandse Zaken (RBZ) plaats, waarvoor op zondag 10 augustus een uitnodiging werd gestuurd. De Raad kwam digitaal bijeen om te spreken over de Russische agressie tegen Oekraïne. Daarnaast is mede op verzoek van Nederland de situatie in Gaza op de agenda gezet. De Minister van Buitenlandse Zaken nam virtueel deel. Met deze brief ontvangt uw Kamer het verslag van deze Raad.

Tevens wordt uw Kamer middels deze brief geïnformeerd over de informele Raad Buitenlandse Zaken (RBZ), de «Gymnich», die op vrijdag 29 en zaterdag 30 augustus a.s. zal plaatsvinden in Kopenhagen. Er zal worden gesproken over de Russische agressie tegen Oekraïne, de situatie in Israël en de Palestijnse Gebieden, werkmethode van de Raad en het coördineren van gezamenlijk Europese Unie (EU) engagement in aanloop naar de *High-Level Week* in September in New York. De Minister van Buitenlandse Zaken is voornemens deel te nemen aan de Gymnich. De Gymnich-discussies zijn informeel, en er zullen geen conclusies, Raadsbesluiten of mededelingen uit voortvloeien. Het doel van de Gymnich is een strategische discussie te voeren. Eventuele Raadsbesluiten van de EU kunnen overigens ook tussentijds worden genomen via een schriftelijke procedure of als hamerstuk op de agenda van de Raad in andere Raadsformatie.

Tot slot wordt uw Kamer geïnformeerd het besluit om Georgische deelname aan het MATRA *Rule of Law* trainingsprogramma op te schorten.

Verslag informele Raad Buitenlandse Zaken 11 augustus 2025

Russische agressie tegen Oekraïne

De Raad sprak tijdens de extra ingelaste informele RBZ over de recente ontwikkelingen ten aanzien van de Russische agressieoorlog in Oekraïne, en in het bijzonder over de voorziene topontmoeting tussen de presidenten Trump en Poetin in Alaska op 15 augustus aanstaande. De Oekraïense Minister van Buitenlandse Zaken Sybilla sloot bij het eerste gedeelte aan. De EU-lidstaten verwelkomden het initiatief van de VS om een einde te maken aan de oorlog in Oekraïne en het bloedvergieten te stoppen. Hierbij blijft het uitgangspunt van de EU dat geen onderhandelingen moeten worden gevoerd over Oekraïne zonder Oekraïne en dat Europa betrokken moet zijn bij gesprekken die de Europese veiligheid raken. Er werd benadrukt dat een duurzame oplossing in lijn moet zijn met de principes van het VN-Handvest en Oekraïne's soevereiniteit en territoriale integriteit moet respecteren. De Raad onderstreepte eveneens dat het juist nu van belang is om Oekraïne sterk te positioneren door intensivering van militaire en niet-militaire steun en door het opvoeren van de druk op Rusland om tot daadwerkelijke onderhandelingen over te gaan, onder meer door middel van sancties. Nederland benadrukte het belang van Trans-Atlantische samenwerking en de noodzaak dat alle EU-lidstaten bijdragen aan militaire steun aan Oekraïne. Nederland lichtte toe het eerste militaire steunpakket onder het *Prioritised Ukraine Requirements List* (PURL)-initiatief ter waarde van EUR 500 mln. te financieren en riep andere lidstaten op hun steun ook te intensiveren. Nederland verwelkomde tevens de voorziene discussie tijdens Gymnich over de bevroren Russische Centrale Banktegoeden.

De catastrofale situatie in de Gazastrook verslechtert met de dag. Zorgwekkende ontwikkelingen, waaronder het uitblijven van de volledige implementatie van de overeenkomst tussen de EU en Israël over de toegang van humanitaire hulp door Israël, verharding van het Israëlsche optreden en de aangekondigde intensivering door de regering-Netanyahu van de militaire operatie in de Gazastrook, vormden de achtergrond van de discussie. De Hoge Vertegenwoordiger en de Europese Commissie (hierna Commissie) keurden deze ontwikkelingen af en benadrukten de urgentie om als EU gezamenlijk op te treden. Dit werd door de lidstaten onderstreept, maar overeenstemming over passende maatregelen kon helaas nog niet worden bereikt.

Nederland heeft wederom steun uitgesproken voor het voorstel van de Commissie tot opschorting van de samenwerking tussen Israël en de *European Innovation Council* (EIC), een onderdeel van Horizon Europe. Nederland benadrukte daarnaast dat de EU meer moet doen. Zo moeten producten uit illegale nederzettingen in bezet gebied worden geweerd van de Europese markt. Nederland vroeg de Commissie om een voorstel hierover voor te bereiden. Ook vroeg Nederland de Commissie om een voorstel voor te bereiden aangaande het opschorten van het handelsdeel van het Associatieakkoord met Israël. Hierbij benadrukte Nederland dat het ongepast is om Israël als een bevoorrechte handelspartner te behandelen zolang de schending van artikel 2 van het Associatieakkoord voortduurt.

Een groot aantal lidstaten bevestigde wederom zijn steun voor een tweestatenoplossing. Nederland onderstreepte met andere lidstaten dat Hamas onmiddellijk de wapens moet opgeven en geen rol mag hebben in de toekomst van de Gazastrook. Tevens riep Nederland op tot voortgang op de twee sanctiesporen, zowel sancties tegen Hamas en *Palestinian Islamic Jihad* als sancties tegen gewelddadige kolonisten en organisaties. Nederland en gelijkgezinde landen benadrukten ook gerichte sancties tegen extremistische Ministers te steunen, terwijl Nederland markeerde hierop ook al nationale stappen te hebben gezet.

Geannoteerde Agenda Raad Buitenlandse Zaken Gymnich 29 en 30 augustus 2025

Russische agressie tegen Oekraïne

Tijdens de Gymnich-bijeenkomst zal worden stilgestaan bij de voortdurende Russische agressieoorlog in Oekraïne. Steun blijft voor Oekraïne van existentieel belang om zich te kunnen verdedigen tegen huidige en mogelijke toekomstige Russische agressie. Juist nu is het van belang Oekraïne sterk te positioneren. In dit licht zal de Raad een werksessie houden over verhoogde druk op Rusland, waaronder door middel van sancties en het tegengaan van de Russische schaduwvloot.

Na de aanname van het 18^e pakket op 18 juli jl. is het belangrijk om te werken aan een spoedig en krachtig 19^e pakket. Het kabinet blijft zich inzetten om de druk op Rusland, en derde landen die Rusland faciliteren, verder op te voeren. Dit ook door te blijven pleiten voor het goed naleven van de sancties.

Met de aanname van het 18^e pakket zijn 105 nieuwe schaduwvloot-schepen toegevoegd aan de EU-lijst. Conform de motie Dassen en

Boswijk¹ is hiermee een grote stap gezet in het verder gelijktrekken van de EU-sanctielijst met de sanctielijst van de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk. Het kabinet zal zich hier voor blijven inzetten, onder andere door middel van het pleiten van het voortdurend sanctioneren van schaduwwlootschepen.

Daarnaast zal de Raad in een tweede werksessie van gedachten wisselen over de bevroren Russische Centrale Banktegoeden. Het kabinet zal deze uitwisseling verwelkomen. Nederland is één van de lidstaten die al langere tijd oproept tot een discussie in EU-verband over aanvullende mogelijkheden om de Russische Centrale Banktegoeden en opbrengsten daarover in te zetten voor Oekraïne. Hierbij moet rekening worden gehouden met de juridische, financiële en economische risico's en bezwaren van landen die op dit gebied terughoudend zijn. Ook blijft het kabinet opties en bijbehorende risico's in kaart brengen van dergelijke mogelijkheden. Het is van belang om ook in EU-verband te komen tot een gedeeld beeld hierover. Duidelijk is dat eventuele aanvullende maatregelen in EU- en bij voorkeur ook in G7-verband moeten worden genomen.

Het kabinet blijft Oekraïne actief en onverminderd steunen, zowel politiek, militair, financieel als moreel, voor zo lang als dat nodig is. In dit kader roept het kabinet op tot voortgang op lopende EU-initiatieven om op korte termijn geïntensiveerde militaire steun voor Oekraïne te realiseren. Het kabinet zal benadrukken dat het van belang is dat alle EU-lidstaten bijdragen aan de ondersteuning van Oekraïne. Nederland zal andere EU-lidstaten daarnaast oproepen om naast de bestaande EU-initiatieven bij te dragen aan de *Prioritised Ukraine Requirements List* (PURL), waarvoor Nederland het eerste militaire steunpakket ter waarde van EUR 500 miljoen financiert.

Situatie Israël en de Palestijnse Gebieden

De Raad zal spreken over de situatie in Israël en de Palestijnse Gebieden. Nederland zal zich inspannen voor aanneming van het voorstel van de Commissie tot gedeeltelijke opschorting van *Horizon Europe* en voor een opschorting van het handelsdeel van het Associatieakkoord, gezien het aanhouden van de catastrofale humanitaire situatie in de Gazastrook en het uitblijven van volledige implementatie van de overeenkomst tussen de EU en Israël over de toegang van humanitaire hulp. Daarnaast blijft het kabinet in samenwerking met gelijkgestemde partners aandringen op een voorstel van de Commissie voor handelspolitieke maatregelen ten aanzien van goederenimport uit de illegale nederzettingen in bezet gebied, conform de motie Van Campen en Boswijk.²

Werkmethoden RBZ en besluitvorming GBVB

De Raad zal spreken over de werkmethoden van de RBZ en de wijze van besluitvorming binnen het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid (GBVB). Nederland is een groot voorstander van het verbeteren van de effectiviteit van de RBZ en zal zich uitspreken voor meer actierichtheid en sturing op concrete uitkomsten. Een belangrijk onderdeel van deze discussie is de wijze waarop besluiten worden genomen binnen het GBVB, omdat op verschillende belangrijke onderwerpen de EU niet tot een gedeelde positie kan komen en daarmee niet gezamenlijk kan optreden. Een aantal lidstaten pleit voor meer besluitvorming via gekwalificeerde meerderheid binnen het GBVB en de Raad zal dit nader bespreken. Op dit moment is hier echter niet voldoende draagvlak voor

¹ Kamerstuk 21 501-02, nr. 3010

² Kamerstuk 21 501-02, nr. 3196

onder de lidstaten. Nederland zal onder meer benadrukken dat middels meer gebruik van constructieve onthouding ook meer effectieve besluitvorming kan plaatsvinden binnen het GBVB. Bij constructieve onthouding kiezen lidstaten ervoor om niet in te stemmen met een EU-positie, zonder de besluitvorming te blokkeren.

Gezamenlijke EU outreach AVVN High-Level Week

De Raad spreekt ook kort over gezamenlijk EU engagement in aanloop naar de *High-Level Week* van 23 tot 29 september 2025 in New York, de aftrap van de 80^e zitting van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (AVVN). Het kabinet vindt gezamenlijk EU engagement belangrijk en zal dit tijdens de Gymnich onderstrepen. Uw Kamer wordt over de Nederlandse inzet en prioriteiten separaat geïnformeerd via een Kamerbrief met de inzet van het Koninkrijk voor de 80^e zitting van de AVVN.

Overig

Georgië

Naar aanleiding van de sterk verslechterde politieke situatie in Georgië heeft het kabinet besloten om deelname door Georgische overheidsvertegenwoordigers aan het MATRA *Rule of Law* trainingsprogramma op te schorten.